

**НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ**

**“Дії захисника при вирішенні питання про обрання,
продовження, скасування або заміну запобіжного заходу”**

Гурковська Наталія Володимирівна

(адвокат-тренер/модератор обміну досвідом між адвокатами
системи безоплатної правової допомоги)

ВИДИ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ

Особисте зобов'язання

Особиста порука

Домашній арешт

Застава

Тримання під вартою

Особисте зобов'язання

Особисте зобов'язання полягає у покладенні на підозрюваного, обвинуваченого зобов'язання виконувати покладені на нього слідчим суддею, судом обов'язки, передбачені статтею 194 КПК.

В разі невиконання обов'язків, встановлених в ухвалі слідчого судді, суду, тягне за собою можливість:

1) застосування більш жорсткого запобіжного заходу;

2) накладення грошового стягнення у розмірах, передбачених ч. 2 ст. 179 КПК.

Особиста порука

У випадку невиконання поручителем взятих на себе зобов'язань на нього накладається грошове стягнення в такому розмірі:

- у провадженні щодо кримінального правопорушення, за вчинення якого передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше трьох років, або інше, більш м'яке покарання – від двох до п'яти розмірів мінімальної заробітної плати;
- у провадженні щодо кримінального правопорушення, щодо якого передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років, – від п'яти до десяти розмірів мінімальної заробітної плати;
- у провадженні щодо кримінального правопорушення, за вчинення якого передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років, – від десяти до двадцяти розмірів мінімальної заробітної плати;
- у провадженні щодо кримінального правопорушення, за вчинення якого передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад десять років, – від двадцяти до п'ятдесяти розмірів мінімальної заробітної плати.

Домашній арешт

Термін дії постанови слідчого судді про тримання особи під домашнім арештом не може перевищувати **двох місяців**.

Може бути продовжено за клопотанням прокурора але не більше 6-ти місяців

У разі їх не виконання до особи може бути застосований суворіший запобіжний захід – **тримання під вартою**.

Застава

Розмір застави не може бути завідомо непомірним для підозрюваного чи обвинуваченого.

КПК не передбачає «прив'язки» розміру застави до розміру заподіяної шкоди.

Тримання під вартою

Тримання під вартою є винятковим запобіжним заходом.

Згідно з п. 3 ст. 5 Конвенції суд повинен з'ясувати чи є тримання особи під вартою до судового розгляду справи тим єдиним запобіжним заходом, який забезпечив би належну процесуальну поведінку особи та виконання ним процесуальних обов'язків, а також чи є можливість обмежитися, в даному випадку, застосуванням менш суворого запобіжного заходу.

Обрання запобіжних заходів

Протягом 60 годин особа повинна бути доставлена до суду(слідчого судді) або звільнена

Розгляд клопотання про обрання запобіжного заходу має бути розглянутий протягом 72 годин

Клопотання про обрання запобіжного заходу з доданими матеріалами надається за 3 години

При підготовці до розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу адвокат:

- збирає характеризуючі дані клієнта
- ознайомлюється з матеріалами кримінального провадження (в порядку ст. 221 КПК України)
- роз'яснює клієнту порядок розгляду клопотання слідчим суддею, можливі результати рішення, подальший порядок участі адвоката в справі
- перевіряє (контролює) додержання слідчим строків
- готує клопотання, скарги та заперечення

Підстави обрання запобіжного заходу

Наявність обґрунтованої підозри (захисник критично висловлюється, посилаючись на наявні докази та фактичні обставини справи)

Переховування

Знищення речей чи доказів

Незаконний вплив на інших учасників цього кримінального провадження

Перешкоди іншим чином

Вчинення нового чи продовження цього правопорушення

Р
И
З
И
К
И

Захисник має намагатися довести відсутність таких ризиків або доказів, які б їх достовірно обґрунтовували, а також спростувати неможливість обрання більш м'якого з/з

Особлива категорія осіб

Неповнолітні

Народні депутати

Адвокати

Судді

Строки тримання під вартою

Строк тримання
до 2-х місяців

Строк тримання
до 6-ти місяців

Строк тримання
до 12-ти місяців

Клопотання про продовження строку має право подати прокурор, не пізніше ніж **за п'ять днів** до закінчення дії попередньої ухвали. Продовження запобіжного заходу без встановлення наявності підстав та обґрунтованості до конкретної особи є порушенням вимог ст. 5 Конвенції («Белевितський проти Росії» від 01 березня 2007 року; «Харченко проти України» від 10 лютого 2011 року)

Практика ЕСПЛ

- Єлоєв проти України – справа № 17283/02, рішення від 06 листопада 2008 року
- Белевитський проти Росії - справа № 72967/01, рішення від 01 березня 2007 року
- Макаров проти Росії - справа № 15217/07, рішення від 12 березня 2009 року
- Бойченко проти Молдови - справа № 41088/05, рішення від 11 липня 2006 року
- Мамедова проти Росії - справа № 7064/05, рішення від 01 червня 2006 року
- Клішин проти України – справа № 30671/04, рішення від 23 лютого 2012 року
- Харченко проти України – справа № 40107/02, рішення від 10 лютого 2011 року